

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 22.11.2005
KOM(2005) 596 lõplik

**KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE, PARLAMENDILE, EUROOPA MAJANDUS-
JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

Uus mitmekeelsuse raamstrategia

KOMISJONI TEATIS NÕUKOGULE, PARLAMENDILE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Uus mitmekeelsuse raamstrateegia

Kolko jazykov vieš, tol'kokrát si človekom.

Mida rohkem keeli sa oskad, seda mitmepalgelisem isiksus sa oled.
(Slovaki vanasõna)

I SISSEJUHATUS

Esimest korda on vastutus mitmekeelsuse eest selgesõnaliselt paigutatud ühe Euroopa voliniku haldusalasse. Käesolev dokument on esimene nimetatud poliitikavaldkonda käsitlev komisjoni teatis. See täiendab komisjoni käimasolevat algatust, mille sihiks on Euroopa kodanike ja neid teenindavate institutsioonide vahelise teabevahetuse parendamine. Ka on käesolevas teatises:

- veel kord kinnitatud, et komisjon soovib panustada Euroopa Liidu mitmekeelsusesse;
- kavandatud komisjoni strateegia mitmekeelsuse edendamiseks Euroopa ühiskonnas, majanduses ja komisjonis endas ning
- tehtud ettepanek mitmete sellest strateegilisest raamistikust tulenevate erimeetmete võtmiseks.

I.1 MITMEKEELSUS JA EUROOPALIKUD VÄÄRTUSED

Euroopa Liit on rajatud „ühinenud mitmekesisusele”: kultuuride, kommete ja veendumuste ning ka keelte mitmekesisusele. Lisaks 20¹ ametlikule keelele kasutatakse liidus veel umbes 60 põliskeelt ja hulgaliselt mittepõliskeeli, mida räägivad sisserändajate kogukonnad².

See mitmekesisus loobki Euroopa Liidu omapära: see ei ole erinevusi hävitav „sulatusahi”, vaid mitmekesisust väärtustav ühiskodu, milles kõneldavad arvukad emakeeled on rikkuse allikaks ning sillaks, mis viib meid suurema solidaarsuse ning vastastikuse mõistmiseni.

Keel on kultuuri kõige otsesem väljund: see teeb meist inimesed ning annab identiteeditunde. Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 22³ on sätestatud, et liit peab austama kultuuride, religioonide ja keelte mitmekesisust. Artikkel 21 keelab diskrimineerimise mitmete eri tegurite, sealhulgas keele alusel. Nagu üksikisiku väärtustamine, avatus teiste kultuuride suhtes, sallivus ning kaasinimeste tunnustamine, nii kuulub ka keelise mitmekesisuse

¹ Iiri keele lisandumisega 2007. aastal 21; 23, kui lisanduvad bulgaaria ja rumeenia keeled.

² Vaata Euromosaici uuringut aadressil:

http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/languages/langmin/euromosaic/index_en.html

³ EÜT C 364, 18.12.2000, lk 1

väärtustamine Euroopa Liidu põhiväärtuste hulka.⁴ Seetõttu mõjutavad ka liidu ja liikmesriikide mitmekeelsuse säilitamiseks võetavad meetmed otseselt iga kodaniku elu.

I.2 Mida mitmekeelsus tähendab?

Mitmekeelsus tähendab niihästi üksikisiku mitme keele kasutamise oskust kui ka erinevate keelekogukondade kooseksisteerimist samas geograafilises piirkonnas. Käesolevas dokumendis kirjeldatakse selle mõiste abil komisjoni uut poliitikavaldkonda, mis aitab kujundada kõikide keelte täieliku avaldumise jaoks soodsat keskkonda, milles võiks edukalt toimuda erinevate keelte õpetamine ja õppimine.

Komisjoni mitmekeelsuspoliitikal on kolm eesmärki:

- ergutada keeleõpet ja edendada ühiskonna keelelist mitmekesisust;
- edendada tugevat mitmekeelset majandust ja
- muuta Euroopa Liidu õigusaktid, menetlused ja teave kodanikele nende omas keeles kättesaadavaks.

Edasiste sammude astumise eest vastutavad eeskätt liikmesriigid (nii riiklikul, regionaalsel kui kohalikul tasandil), kuid ka komisjon teeb oma pädevuse piires kõik selleks, et suurendada teadlikkust mitmekeelsusest ja kooskõlastada eri tasanditel võetavaid meetmeid.

II MITMEKEELNE ÜHISKOND

II.1 Keeleõpe

II.1.1 Keeleoskus

On soovitatav, et kõik Euroopa kodanikud õpiksid elu jooksul suhtlema rohkem kui ühes keeles – enamikule maailma elanikest on see juba praegu igapäevane reaalsus. See julgustab meid end avama teiste rahvaste kultuuridele ja maailmavaatele⁵, parandab tunnetusoskust ja ka keeleõppija emakeeleoskust; see võimaldab inimestel ära kasutada teises liikmesriigis õppimise ja töötamise vabadust.

2002. aasta märtsis esitasid Euroopa Liidu riigipead ja valitsusjuhid Barcelona tippkohtumisel⁶ üleskutse hakata lastele **juba väga varajases nooruses õpetama vähemalt kahte võõrkeelt**. Komisjoni pikaajaliseks eesmärgiks on inimeste keeleoskuse viimine sellisele tasemele, et lisaks oma emakeelele oleks iga kodanik suuteline suhtlema veel vähemalt kahes võõrkeeles.⁷

⁴ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust Euroopa keelte aasta 2001 kohta (1934/2000), 17.7.2000.

⁵ Teisi kultuure hakatakse mõistma keelte kaudu, mis neid väljendavad; seepärast ei toeta komisjon tehiskeelte õppimist, kuna neil puudub seos kultuuriga.

⁶ Euroopa Ülemkogu 15. ja 16. märtsi 2002. aasta Barcelona tippkohtumise eesistujariigi lõppjärelused, I osa, 43.1.

⁷ KOM(2003) 449: Keeleõppe ja keelelise mitmekesisuse edendamine: tegevuskava aastateks 2004–2006; KOM(1995) 590: valge raamat „Õpetamine ja õppimine”.

Hiljutise Eurobaromeetri uuringu⁸ kohaselt kinnitavad pooled Euroopa Liidu kodanikud, et lisaks oma emakeelele on nad võimelised vestlema veel vähemalt ühes keeles. Erinevate riikide ja sotsiaalsete gruppide osas on see protsent erinev: 99% luksemburglastest, 93% lätlastest ja maltalastest ja 90% leedulastest oskab lisaks oma emakeelele veel vähemalt ühte keelt, ent valdav enamik Ungari (71%), Ühendkuningriigi (70%), Hispaania, Itaalia ja Portugali (64% igaiühes neist) elanikest räägib üksnes oma emakeelt. Meeste, noorte ja linnaelanike võõrkeeleoskus on suhteliselt parem naiste, vanurite ja maaelanike omast.

Kasvab võõrkeelt õppivate algkooliõpilaste protsent⁹. Kuid keskkoolis õpetatavate võõrkeelte keskmine arv on siiski mõnevõrra madalam Barcelonas seatud eesmärkidest. Lisaks tugevneb suundumus, mille kohaselt „võõrkeele õppimine” tähendab lihtsalt „inglise keele õppimist”; komisjon on juba juhtinud tähelepanu sellele, et „üksnes inglise keele õppimisest ei piisa”¹⁰

II.1.2 Kuidas aitab ühendus arendada keeleoskust ja edendada keelelist mitmekesisust?

Komisjon kohustus 2003. aastal võtma 45 uut meetet¹¹, et ergutada siseriiklikke, piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi tegema jõupingutusi „suure uuendusliku sammu astumiseks keeleõppe ja keelelise mitmekesisuse edendamisel”. Nimetatud meetmed täiendavad komisjoni mitmeid teisi toetusprogramme, alates teerajajaks olnud LINGUA programmist 1990. aastal. Programmide Socrates ja Leonardo da Vinci kaudu on komisjon investeerinud aastas üle 30 miljoni euro stipendiumitesse, mis võimaldavad keeleõpetajatel end välismaal täiendada, võõrkeeleõpetajate assistentide töölevõtmisse koolides, õpilasi võõrkeelt õppima motiveerivate klasside vahetuste rahastamisse; uute keelekursuste koostamisse CD-del ja Internetis ning keeleõppe kasulikkusest teavitavate programmide läbiviimisesse. Strateegiliste uuringute toel edendab komisjon arutelusid, uuendusi ja heade tavade vahetamist.¹² Lisaks motiveerib keeli õppima ka osalemine ühenduse programmide põhimeetmetes, mis toetavad liikuvust ja riikidevahelist partnerlust.

Mitmekeelsust edendavad ka noortevahetus, linnade mestimisprojektid ja Euroopa vabatahtlik teenistus. Alates 1997. aastast on programmi „Kultuur” raames rahastatud umbes 2000 kirjandusteose tõlkimist Euroopa keeltest ja Euroopa keeltesse.

Uutes, kavakohaselt alates 2007. aastast elluviidavates programmides „Kultuur 2007” (Culture 2007), „Noored tegutsevad” (Youth in Action) ja „Elukestev õpe” (Lifelong Learning) on sellist toetust jätkatud ja edasi arendatud.

Lisaks on ühendus Euroopa Vähemkasutatavate Keelte Büroo¹³ (valitsusväline organisatsioon, mis esindab üle 40 miljoni vähemuskeeli rääkivatesse piirkondlikesse kogukondadesse kuuluva kodaniku huve) ja Euroopa vähemkasutatavate keelte uurimisega aktiivselt tegelevate ülikoolide Mercatori võrgustike¹⁴ põhiraastaja. Euroopa Parlamendi tellimusel viis komisjon 2004. aastal läbi teostatavusuuringu Euroopa Keeleõppe ja Keelelise

⁸ Eurobarometer 63.4

⁹ Põhiandmed keeleõppe kohta Euroopa koolides, Eurydice, 2005, ISBN 92 894 8681-3.

¹⁰ KOM(2003) 449.

¹¹ KOM(2003) 449.

¹² http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/key/studies_en.html

¹³ <http://www.eblul.org>

¹⁴ <http://www.mercator-central.org/>

Mitmekeesisuse Ameti loomise võimalikkuse väljaselgitamiseks. Uuringus¹⁵ järeldatakse, et antud valdkonnas on rahuldamata vajadusi ja pakutakse kahte lahendust: uue ameti loomine või „keelelise mitmekeesisuse keskuste” Euroopa võrgustiku moodustamine. Komisjon on arvamusel, et parim viis jätkamiseks oleks võrgustiku loomine, mis võimaluse korral kasutaks ära juba olemasolevaid struktuure; komisjon uurib sellise võrgustiku mitmeaastase rahastamise võimalikkust kavandatava elukestva õppe programmi kaudu.

II.1.3 Haridussüsteemide ja -tegevuse suhtes kohaldatavate meetmete põhivaldkonnad

2000. aastal leppisid liikmesriigid Lissabonis kokku, et Euroopa Liidu muutmiseks „kõige dünaamilisemaks ja konkurentsivõimelisemaks teadmuspõhiseks majandusruumiks maailmas” aastaks 2010 tuleb luua tõhus siseturg, toetada teadustegevust ja innovatsiooni ning täiustada haridust. Seda rõhutati ka komisjoni teatises “Koostöö kasvu ja töökohtade loomise nimel – Lissaboni strateegia uus algus”¹⁶ ning majanduskasvu ja töökohtade loomise ühtsetes suunistes (2005–2008)¹⁷. Protsessi „Haridus ja koolitus 2010” kaudu lepiti kokku ühised eesmärgid, mille saavutamise suunas liigutakse teatud kindlaksmääratud näitajate ja orientiiride abil, jagatakse hea tegutsemistava kogemusi ja antakse vastastikuseid eksperthinnanguid. Keeleoskuse parandamine on kuulutatud prioriteetseks valdkonnaks ning riiklike keeleekspertide rühm¹⁸ on koostanud liikmesriikidele soovitusel¹⁹, millest lähtuvad ka mõned järgmistest ettepanekutest meetmete põhivaldkondade kohta.

Riiklikud strateegiad

Ekspertid on jõudnud seisukohale, et niihästi üksikisikute kui kogu ühiskonna **mitmekeelsust edendavate meetmete sihipärastamiseks ning kooskõlastamiseks on vaja koostada riiklikud kavad**. Nendes kavades tuleks seada selged eesmärgid eri haridustasemetel keeleõppele ning nendega peaksid kaasnema kestvad jõupingutused, et tõsta teadlikkust keelelise mitmekeesisuse olulisusest. Need peavad hõlmama vajadusel ka piirkondlike ja vähemuskeelte õpetamist ning sisserändajate võimalusi vastuvõtjariigi keele õppimiseks (samuti sisserändajate keele õpetamist).

Õpetajakoolituse parandamine

Võõrkeeleõpetajate koolituse sisulist ja vormilist külge tuleb kohandada õpilaste ja üliõpilaste keeleoskusele esitatavate uute nõuetega. Komisjon on rahastanud uut sõltumatut uuringut, mis põhineb kogu Euroopa headel tegutsemistavadel²⁰ ja milles esitatakse Euroopa keeleõpetajatele ühiste pädevuste ja väärtuste kogum. Komisjon korraldab antud teemal arutelu, mille põhjal koostatakse soovitus.

¹⁵ Euroopa Keelelise Mitmekeesisuse ja Keeleõppe Ameti moodustamise teostatavusuuringu lõpparuanne, mai 2005;

http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/doc/linguistic_diversity_study_en.pdf

¹⁶ KOM(2005) 24, 2.2.2005

¹⁷ http://europa.eu.int/growthandjobs/pdf/integrated_guidelines_en.pdf

¹⁸ Keeleekspertide rühm moodustati protsessi ”Haridus ja koolitus 2010” raames ja enamik liikmesriike on määranud sinna ühe oma eksperdi.

¹⁹ Viimane aruanne on kättesaadav aadressil:

<http://europa.eu.int/comm/education/policies/2010/doc/lang2004.pdf>

²⁰ *European Profile for Language Teacher Education – A Frame of Reference*, koostanud Michael Kelly, Michael Grenfell jt, Southamptoni Ülikool, Ühendkuningriik

Varajane keeleõpe

Enamikus riikides õpivad võõrkeelt praegu vähemalt pool algklasside õpilastest²¹ Kuid nagu komisjon on juba eelnevalt selgitanud²², annab varajane keeleõpe tulemusi üksnes juhul, kui õpetajad on saanud eriväljaõppe väikestele lastele võõrkeele õpetamiseks, kui klassides on piisavalt vähe õpilasi, kui on võimalik kasutada asjakohaseid õppematerjale ja kui keeltele on jäetud õppekavas piisavalt ruumi.

Ainete õpetamine võõrkeeles

Hiljuti – Luksemburgi Euroopa Liidu eesistujariigiks olemise ajal – korraldatud konverentsil käsitleti ainete võõrkeeles õpetamise (Content and Language Integrated Learning e CLIL) arendamist, st teatud ainete õppimist võõrkeele vahendusel. Seda meetodit on kogu Euroopas üha laialdasemalt kasutama hakatud ning see suurendab võimalusi võõrkeelte kasutamiseks kooli õppekava raames.

Keeled kõrghariduses

Kõrgharidusasutused peaksid olema aktiivsemad nii oma üliõpilaste ja personali mitmekeelsuse edendamisel kui ka kogu kohaliku kogukonna tasandil. Tuleb aru saada sellest, et mitteinglisekeelsetes riikides levinud suundumusel viia õppetööd läbi riigi või piirkondliku keele asemel inglise keeles võivad olla ettenägematud tagajärjed nimetatud keelte elujõulisuse säilimisele. Komisjon kavatses antud ilmingut lähitulevikus põhjalikumalt uurida.

Mitmekeelsuse kui teadusala arendamine

Viimastel aastatel on paljud ülikoolid loonud õppetoole, mis tegelevad mitmekeelsusega ja kultuuridevahelise suhtlemisega Euroopa ühiskonnas. Sarnaselt edukaks osutunud Jean Monnet' meetmega võiks komisjoni praegust toetust keelelise mitmekesisusega seotud teadustegevusele täiendada selliste õppetoolide võrgustikega.

Euroopa keelepädevuse indikaator

Hiljutises teatises²³ käsitletud **Euroopa keelepädevuse indikaatori** väljatöötamine edeneb hästi; selle abil hakatakse koguma usaldusväärseid andmeid noorte inimeste tegeliku võõrkeeleoskuse kohta ning varustatakse poliitikakujundajaid nende tööks hädavajaliku teabega.

II.2 Mitmekeelsusega seotud teadus- ja arendustegevus

ELi teadusprogrammid käsitlevad mitmekeelsust eelkõige kahes valdkonnas, millesse investeeritakse aastas ligikaudu 20 miljonit eurot. Infoühiskonna tehnoloogiaprogrammi raames tegeletakse teadusuuringutega, mis käsitlevad keelebarjäärade ületamist näiteks järgmiste uute info- ja sidetehnoloogiate abil:

²¹ Euroopa koolide keeleõppe põhiandmed

²² KOM(2003) 449

²³ KOM(2005) 356

- abivahendid tõlkijate töö tõhususe suurendamiseks (tõlkemälud, võrgusõnaraamatud ja tesaurused);
- teatud ainevaldkondade interaktiivsed poolautomaatsed tõlkesüsteemid kiire ja kõrge kvaliteediga tõlke jaoks;
- täisautomaatsed tõlkesüsteemid madala ja keskmise kvaliteediga tõlke jaoks; ning
- samuti kõnetuvastus ja -süntees, dialoog ja tõlkimine.

Sotsiaal- ja humanitaarteaduste programm toetab keelealast teadustööd, mis on seotud sotsiaalse kaasatuse ja tõrjutuse, identiteedi, kultuurilise mitmekesisuse ja teiste kultuuride mõistmisega ning osalusega poliitilises elus. See hõlmab keelelist mitmekesisust, vähemus- ja piirkondlikke keeli ning sisserändajate ja rahvusvähemuste keeltega seotud probleeme.

II.3 Meetmed mitmekeelse ühiskonna edendamiseks

Komisjon :

- võtab koostöös liikmesriikidega kasutusele Euroopa keelepädevuse indikaatori;
- edendab arutelu ja koostab soovitusi keeleõpetajate hariduse ajakohastamise viiside kohta;
- avaldab 2006. aastal varajase keeleõppe parimate tavade uuringu;
- pakub kavandatud elukestva õppe programmi kaudu toetust uuringutele, mis käsitlevad mitmekeelsuse seisundit kõrghariduses, ning toetab õppetoolide asutamist mitmekeelsuse ja kultuuridevahelise suhtlemisega seotud teadusvaldkondades;
- jätkab keeleõppe ja keelte õpetamise toetamist hariduse, koolituse, noorte, kodakondsuse ja kultuuri valdkonnas läbiviidavate programmide kaudu;
- uurib, kuidas elukestva õppe programmi kaudu oleks võimalik toetada keelelise mitmekesisuse võrgustikke ning
- tugevdab keeletehnoloogiaga seotud teadustegevuse ja tehnoloogiaarenduse osa teadusuuringute seitsmendas raamprogrammis, keskendudes seejuures uutele masintõlketehnoloogiatele, ja püüab leida viise, kuidas Euroopa Liit saaks aidata kaasa edasisele koostööle uute suulise ja kirjaliku tõlke tehnoloogiate valdkonnas. Samas raamistikus moodustavad keeleteemad lahutamatu osa sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnas toetatavast tegevusest.

Liikmesriike kutsutakse üles:

- koostama riiklikke kavasad, mis aitaksid mitmekeelsuse edendamise meetmeid struktureerida, sihipärastada ja kooskõlastada, suurendades sealjuures ka eri keelte kasutamist igapäevases elus²⁴;
- vaatama läbi võõrkeeleõpetajate koolitussüsteemi uuringu „Keeleõpetajate Euroopa haridusprofiil”²⁵ valguses;
- vaatama läbi praeguse varajase keeleõppe korraldust sellealaste Euroopa parimate tegutsemistavade valguses ning
- viia ellu Luksemburgi eesistumisajal tehtud lõppjäreldusi ainete võõrkeeles õpetamise osas, mis hõlmab teadlikkuse tõstmist nimetatud meetodi kasulikkusest, teabe ja teadusliku tõendusmaterjali vahetamist ainete võõrkeeles õpetamise heade tegutsemistavade kohta ning vastava erikoolituste korraldamist õpetajatele.

III MITMEKEELNE MAJANDUS

III.1 Keeleoskuse osa ELi konkurentsivõime tõstmisel

Euroopa Liit arendab ülimalt konkurentsivõimelist majandust. Ülemaailmsetes turundus- ja müügistrateegiates muutuvad kultuuridevahelise suhtlemise oskused üha olulisemaks. Kauplemisel teistes liikmesriikides asuvate äriühingutega vajavad Euroopa ettevõtted Euroopa Liidu keelte oskust ja samuti muudest riikidest pärinevate kaubanduspartnerite keelte tundmist. See on eriti oluline keskmise suurusega, kiiresti kasvavate ja uusi töökohti loovate ettevõtete puhul, kes on liidus peamised innovatsiooni, tööhõive ning sotsiaalse ja kohaliku integratsiooni edendajad. On ka mõned näited selle kohta, et Euroopa ettevõtted on kaotanud oma ärikontaktid seetõttu, et nad ei ole osanud oma kliendi keelt.²⁶

Ühtse turu tõhusamaks toimimiseks peab liidu tööjõud olema liikuvam. Mitme keele oskamine suurendab võimalusi tööturul, sealhulgas ka võimalust kasutada teises liikmesriigis õppimise või töötamise õigust. Seetõttu kavatakse komisjon rangemalt kontrollida oma 2002. aastal koostatud oskusi ja liikuvust käsitleva tegevuskava täitmist²⁷. Aasta 2006 on Euroopa töötajate liikuvuse aasta ning keeleoskus on üks neid teemasid, millele sel aastal keskendutakse.

²⁴ Need kavad võivad põhineda ühtsel suunisel nr 23 ja olla liikmesriikide poolt Lissaboni majanduskasvu ja töökohtade loomise tegevuskava kontekstis koostatavate riiklike kavade osaks. (http://europa.eu.int/growthandjobs/pdf/integrated_guidelines_en.pdf)

²⁵ Keeleõpetajate Euroopa haridusprofiil – tugiraamistik“ aadressil http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/doc/profile_en.pdf

²⁶ Näiteks Ühendkuningriigi riikliku keelekeskuse (CILT) poolt 2005. aastal läbi viidud uurimus: <http://www.cilt.org.uk/key/talkingworldclass.pdf>

²⁷ KOM(2002) 72.

III.2 Mitmekeelsus ja tarbijad

Ühtsel turul pakutakse klientidele laia tootevalikut, mis pärineb kõikidest liikmesriikidest ja viib neid kokku teiste keelekogukondade toodetega. Tarbijate huvide kaitseks on kehtestatud eeskirjad selliste kaupade pakenditel kasutatavate keelte kohta. Etikettidel esitatav teave peab olema selge ja täpne, see peab olema keeles, millest tarbijal on lihtne aru saada ja see ei tohi olla ostjat olulisel määral eksitav²⁸. Hiljuti vastuvõetud ebaausate kaubandustavade direktiiv²⁹ tugevdab kaitsemeetmeid müügijärgses teeninduses kasutatava keele osas.

III.3 Mitmekeelsus infoühiskonnas

Euroopa infoühiskonnas on keeleline mitmekesisus muutunud igapäevase elu oluliseks osaks. Veebi-TV, *online*-muusika ja filmid mobiiltelefonil on Euroopa valitsuste, äriühingute ja kodanike jaoks juba tegelikkus, mistõttu oskus pääseda juurde eri keeltes edastatavale teabele ja seda kasutada muutub veelgi olulisemaks.

Komisjon jätkab tööd mitmekeelsuse edendamisel, toetades algatuse *i2010* raames infoühiskonna ja meediatööstuse majanduskasvu ja tööhõivet. Esmaseks ülesandeks on „rikkalikku ja mitmekesist sisu ja digitaalteenuseid pakkuva Euroopa ühtse inforuumi loomine”. Paljud Euroopa Liidu programmid³⁰ toetavad Euroopa mitmekeelse multimeedia infosisu loomist ja ringlust.

Mitmekeelne infoühiskond vajab standarditud ja koostalitlusvõimeliste keeleliste abivahendite (sõnastikud, terminoloogia, tekstikogud jms) ja rakenduste kättesaadavaks muutmist kõigi keelte, kaasa arvatud liidu vähemkasutatud keelte puhul. Kutsealaseid võrgustikke ja platvorme toetades on Euroopa Komisjoni programmid aidanud antud valdkonda standardida ja kooskõlastada. Komisjon on moodustanud mitmekeelsuse teaduslik-tehnoloogilise foorumi, mis koosneb ettevõtete, akadeemiliste ringkondade ja poliitikat väljatöötavate asutuste ekspertidest.

III.4 Keeltega seotud erialad

Kuigi on tõendeid Euroopa keelesektori ning selle tööpotsiaali kasvu kohta, puudub praegu organisatsioon, mis oleks võimeline välja töötama selle sektori standardeid või esitama usaldusväärseid andmeid sektori suuruse kohta³¹.

Keeltega seotud erialade hulka kuuluvad kirjalik tõlge, toimetamine, korrektuur, kokkuvõtete kirjutamine, suuline tõlge, terminoloogia, keeletehnoloogia (kõnetöötlus, -tuvastus ja süntees), keelekoolitus, keeleõpetus, keeleoskuse testimine ning teadustöö. Nimetatud valdkonnad arenevad kiiresti enamikus Euroopa riikides. Ka on keelega seotud elukutsete määratlused muutunud ebamäärasemaks, kuna lingvistidelt, tõlkidelt ja tõlkijatelt nõutakse mitmesuguste

²⁸ Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi 2000/13/EÜ (toiduainete märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) artikli 16 lõige 1, Euroopa Ühenduste Teataja 109, 6.5.2000, lk 29; 10. novembri 1993. aasta teatis ühenduses tarbijate teavitamiseks kasutatavate keelte kohta: KOM(1993) 456.

²⁹ 2005/29/EÜ

³⁰ *eContent, eContent plus, Media ja eLearning*

³¹ Hinnangu tehes kohaselt töötab 20 suurimas kirjaliku tõlke teenuseid pakkuvas ettevõttes üle 10 000 inimese ning nende aastasissetulek ületab 1,2 miljardit eurot; umbes kaks viiendikku sellest tegevusest toimub Euroopa Liidus.

(vt http://www.commonsenseadvisory.com/en/research/top_20.htm).

keelealaseid ekspertteadmisi nõudvate tööülesannete täitmist. Mõned ülikoolid on hakanud pakkuma kursusi „keelespetsialistidele”. Hea võõrkeeleoskus on vajalik ka müügitöös, logistikas, subtiitrimisel, avalikes suhetes, turunduses, teabevahetuses, filminduses, reklaamis, ajakirjanduses, panganduses, turismis ja kirjastamisel. Kõrghariduse jt koolitusprogramme tuleb pidevalt kaasajastada, et need aitaksid üliõpilastel omandada õigeid oskusi, pakuksid neile õigeid abivahendeid ning hoiaksid neid kursis tegelike töötingimustega.

III.5 Tõlketeenused

Liikmesriikidel on ulatuslikud tõlketeenuste turud, mis pakuvad teenuseid rahvusvahelistele organisatsioonidele, valitsustele, riigiasutustele, kohtutele, ettevõtlussektorile, kirjastajatele, meediale ning reklaami- ja meelelahutustööstusele.

Tõlketehnoloogia areneb pidevalt, eeskätt sellistes valdkondades nagu tõlkemälud ja masintõlge, kõnetõtlus, mitmekeelne dokumendihaldus ja veebisisu lokaliseerimine. Kasvab veebilehtede arv, mis pakuvad tõlkealaseid teenuseid nagu *online*-tõlkimine, tõlkimine elektronposti teel, sõnastikud ja ebatavaliste tähtede kogud. Suured otsingumootorid pakuvad veebiinfo tasuta tõlkeid ja nende töömaht on miljoneid tõlkelehekülgi päevas; kõik suured veebiportaalid investeerivad mitmekeelsete teenuste täiustamisse.

Online-masintõlke üha laialdasem kasutamine näitab, et selline mehaaniline protsess ei suuda asendada inimese mõtteprotsesse ning rõhutab seega kvaliteetse tõlke tähtsust. Sellised projektid nagu Euroopa tõlketeenuste standardi väljatöötamine³² peaksid tagama kasutajale kõrgema kvaliteedi ja parema jälgitavuse.

III.6 Suuline tõlge

Laieneval turul kasvab nõudlus koolitatud tõlkide järele³³. Riigiüleste institutsioonide, nt ELi ja ÜRO juures töötab suur hulk nii põhikohaga kui ka vabakutselisi tõlke, kellel kõigil on rahvusvaheliselt tunnustatav kõrgkoolidiplom või kutsekraad. Tõlgid abistavad ka mitmekeelsete ühiskondade institutsioone nende töös. Nad toetavad sisserändajate kogukondi kohtutes, haiglates, politseis ja immigratsiooniasutustes. Nõuetekohase koolituse saanud tõlgid aitavad seega kaitsta inimõigusi ja demokraatiat.

III.7 Keeleõpe ja testimine

Kuigi pilt on erinevates riikides erinev, on keeleõpe ja keelekoolitus – seega ka keeleoskuse testimine ja vastavate tunnistuste väljastamine – paljudes liikmesriikides kasvav tegevusvaldkond. Näiteks on Briti Nõukogu 2005. aasta eelarve umbes 750 miljonit eurot; Alliance Française'i tulu keeletundidest oli 2004. aastal umbes 110 miljonit eurot; Berlitz'i käive oli 2004. aastal üle 279 miljoni euro.

Keeletunnistuste väljastamine on muutunud niivõrd oluliseks tegevusalaks, et klientidel on raskusi turul pakutavate keelekursuste ja -tunnistuste hulgast sobivaima valimisel. Komisjon soovib anda omapoolse panuse nimetatud pakkumiste läbipaistvamaks muutumise, avaldades veebis ülevaate hetkel kättesaadavatest süsteemidest.

³² Tõlketeenused — nõuded teenustele, dokument WI CSA07001, koostanud tehniline komitee CEN/BTTF 138.

³³ Konverentsitõlkide Rahvusvahelisel Ühendusel on umbes 3000 üksikliiget, kellest umbes pooled töötavad Euroopa Liidus.

III.8 Meetmed mitmekeelse majanduse edendamiseks

Komisjon:

- avaldab 2006. aastal uurimuse puuduliku keelteoskuse mõjust Euroopa majandusele;
- avaldab 2006. aastal veebis ülevaate Euroopa Liidus pakutavatest keeletunnistustest;
- viib läbi uuringu subtiitrite ulatuslikuma kasutamise võimaluste kohta filmides ja teleprogrammides keeleõppe edendamise eesmärgil;
- muudab institutsioonidevahelise mitmekeelse terminibaasi IATE (*Inter-Agency Terminology Exchange*) kättesaadavaks kõikidele, kes vajavad kontrollitud termineid ELiga seotud teemade kohta;
- korraldab 2006. aastal konverentsi, mis käsitleb tõlkekoolitust ülikoolides;
- käivitab *i2010* programmi raames digitaalsete raamatukogude projekti, mis muudab multimeedia kasutamise lihtsamaks ja huvitavamaks ning lähtub Euroopa rikkalikest kogemustest mitmekultuuriliste ja mitmekeelsete keskkondade ühendamisel³⁴;
- ühendab ja kooskõlastab Euroopa teadlaste töörühmade tööd keeletehnoloogia, masintõlke ja abivahendite (nt sõnaraamatute ja tesaauruste) koostamise valdkondades ning määrab tehnilised eesmärgid, mis vastavad Euroopa vajadustele (nt keskendumine mitmekeelsete rakenduste ja masintõlkesüsteemide kvaliteedile).

Liikmesriike kutsutakse üles:

- vaatama läbi ülikoolide koolituskavasid, et tagada keelega seotud erialade üliõpilastele vajalikud oskused, mida nõuavad kiiresti muutuvad töötingimused.

IV MITMEKEELSUS KOMISJONI JA KODANIKE SUHETES

IV.1 Kättesaadavus ja läbipaistvus

Euroopa Liit võtab vastu õigusakte, mis on kodanike jaoks vahetult siduvad. Seepärast on liidu demokraatliku seaduslikkuse ja läbipaistvuse kohustuslikuks eelduseks nõue, et kodanikud peavad saama suhelda institutsioonidega ning lugeda ELi õigusakte omas keeles, ka peab neil olema võimalik osaleda Euroopa projektides, ilma et keelebarjäär seda takistaks. Seepärast ongi esimeses nõukogu poolt vastu võetud määruses³⁵ nimetatud Euroopa Liitu mitmekeelseks üksuseks, sätestatud, et õigusaktid tuleb avaldada ametlikes keeltes ning nõutud, et ELi institutsioonid suhtleksid kodanikega viimaste eelistatud ametlikus keeles. Õigluse ja läbipaistvuse huvides haldab Euroopa Liit mahukat võrguteenust, mis võimaldab

³⁴ KOM(2005) 229 ja 465

³⁵ 1958. aasta määrus nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled

juurdepääsu liidu õigusaktidele ja kohtupraktikale; EUR-Lex on tervikuna mitmekeelne, hõlmates kõiki 20 ametlikku keelt³⁶.

IV.2 Mitmekeelsus loob ELi eripära

Tõlgid ja tõlkijad tagavad kulutõhusa teabevahetuse ning muudavad otsustamise demokraatlikuks ja läbipaistavaks. Tõlkide vahendusel saavad saadikud oma keeles(keeltes) kaitsta oma riigi huve ning suhelda teiste saadikutega. Tänu sellele saavad kodanikke esindada oma ala parimad spetsialistid, kuigi nad ei ole ehk kõige paremad keeletundjad. Tõlketalitused võimaldavad Euroopa ja siseriiklikel institutsioonidel tõhusalt kasutada ka oma demokraatliku järelevalve õigust. Tõlgid ja tõlkijad tagavad kodanikele võimaluse suhelda institutsioonidega ning tutvuda otsustega oma riigi keeles (keeltes).

ELi institutsioonid peavad säilitama tasakaalu mitmekeelsusest tulenevate kulude ja sellest saadava kasu vahel. Kõigi institutsioonide tõlketeenused kokku moodustasid ELi 2004. aasta eelarvest 1,05%, mis teeb 2,28 eurot kodaniku kohta aastas. Selle hinna eest on kõigile kodanikele tagatud juurdepääs ELi õigusaktidele ning õigus suhelda, osaleda ning olla informeeritud.

Süsteem, tänu millele Euroopa Liit saab mitmekeelsena toimida, nõuab loomulikult teatavaid kulutusi, kuid ilma selleta ei ole demokraatia ja läbipaistvus Euroopa Liidus lihtsalt võimalik.

Vahendeid otstarbekalt kavandades, prognoosides ja jaotades, uutele tehnoloogiatele toetudes ning mastaabisäästu maksimaalselt ära kasutades võib EL tulevikus oma ametlike keelte arvu veelgi suurendada.

IV.3 Mitmekeelsuse edendamine komisjoni ja kodanike suhetes

Viimase kümne aasta jooksul on komisjon välja töötanud arvukaid mitmekeelsega seotud algatusi, nagu näiteks „Kodanikud enne kõike” (*Citizens First*), „Dialog kodanikega” (*Dialogue with Citizens*), „Teie Euroopa – kodanikud” (*Your Europe – Citizens*) ja nõustamisteenus *Citizens Signpost Service*, mis aitab kodanikel aru saada sellest, kuidas Euroopa õigusaktid neid mõjutavad, millised on nende õigused teise riiki kolimisel ja kuidas nad oma õigusi tegelikkuses kasutada saavad.³⁷

Komisjon teeb ettepaneku töötada nimetatud algatuste põhjal välja ennetava mitmekeelse teabevahetuse poliitika, mis täiendaks praktiliste meetmetega komisjoni laiemat algatust, mille eesmärgiks on parandada teabevahetust Euroopa kodanikega, ajakirjanikega, keeleasutustega, koolide ja ülikoolidega. Komisjon laiendab tulevikus veelgi ametlikes keeltes toimuvat Interneti-põhist teabeedastust ja kui see osutub vajalikuks, täiendab ka oma arvukaid mitmekeelseid veebilehti. Veebisisu haldamise tehnoloogia loob uusi võimalusi ka mitmekeelsete veebimaterjalide avaldamiseks. Lisaks loob komisjon sisevõrgustiku, mis peab kooskõlastama mitmekeelsusega seotud küsimusi.

³⁶ <http://europa.eu.int/eur-lex/lex>

³⁷ <http://europa.eu.int/youreurope>

<http://europa.eu.int/citizensrights/signpost>

Komisjon:

- tagab sisevõrgustiku kaudu mitmekeelsuspoliitika sidusa kohaldamise kõikides osakondades;
- edendab jätkuvalt mitmekeelsust oma Internetiportaalis Europa ning oma väljaannetes;
- käivitab Europa portaalis keeleportaali, mis annab teavet mitmekeelsuse kohta Euroopa Liidus ja sisaldab uusi keeleõppijatele ja keeleõpetajatele mõeldud portaaale;
- suurendab liikmesriikide kohalike tõlkeosakondade rolli mitmekeelsuse edendamisel, eelkõige komisjoni sõnumeid kohaliku auditooriumi jaoks kohandades;
- korraldab liikmesriikides kõrgetasemelisi seminare, mis käsitlevad mitmekeelsust ning mille sihtgrupiks on ajakirjanikud ning muud arvamuskujundajad;
- jätkab konverentsitõlke valdkonnas ülikoolidele stipendiumite ja õpetamistoetuse andmist, aitab välja töötada kaugõppe abivahendeid ja rahastab üliõpilaste stipendiume ning õppereise;
- jätkab kulutõhusate mitmekeelsete abivahendite väljatöötamist konverentside ja teabevahetuse jaoks komisjoni projekti raames, mis hõlmab üleeuroopaliste e-valitsuse teenuste koostalitlusvõimelist osutamist riiklikele haldusasutustele, ettevõtetele ja kodanikele;³⁸
- toetab Euroopa konverentsitõlke magistrите (*European Master's in Conference Interpreting*) ja Euroopa konverentsikorralduse magistrите (*European Master's in Conference Management*) programme, suurendades seeläbi koostööd, kogemuste ja parimate tegutsemistavade vahetamist nimetatud valdkondades;
- jätkab aktiivset osalemist keelekorralduse, dokumenteerimise ja publitseerimise rahvusvahelisel aastakoosolekul (*International Annual Meeting on Language Arrangements, Documentation and Publication*), mis käsitleb uusi nõudeid töötajatele ja vajalikke oskusi;
- pakub ülikoolidele jätkuvalt kirjaliku tõlke magistriõppe näidisõppeplaani ning toetab külalistõlkijate kasutamist üliõpilaste kirjaliku tõlke koolituses ja viib keeleteadmiste ja
- keelega seotud elukutsete propageerimiseks liikmesriikide koolide vahel läbi rahvusvahelise kirjaliku tõlke võistluse.

³⁸

<http://europa.eu.int/idabc/>

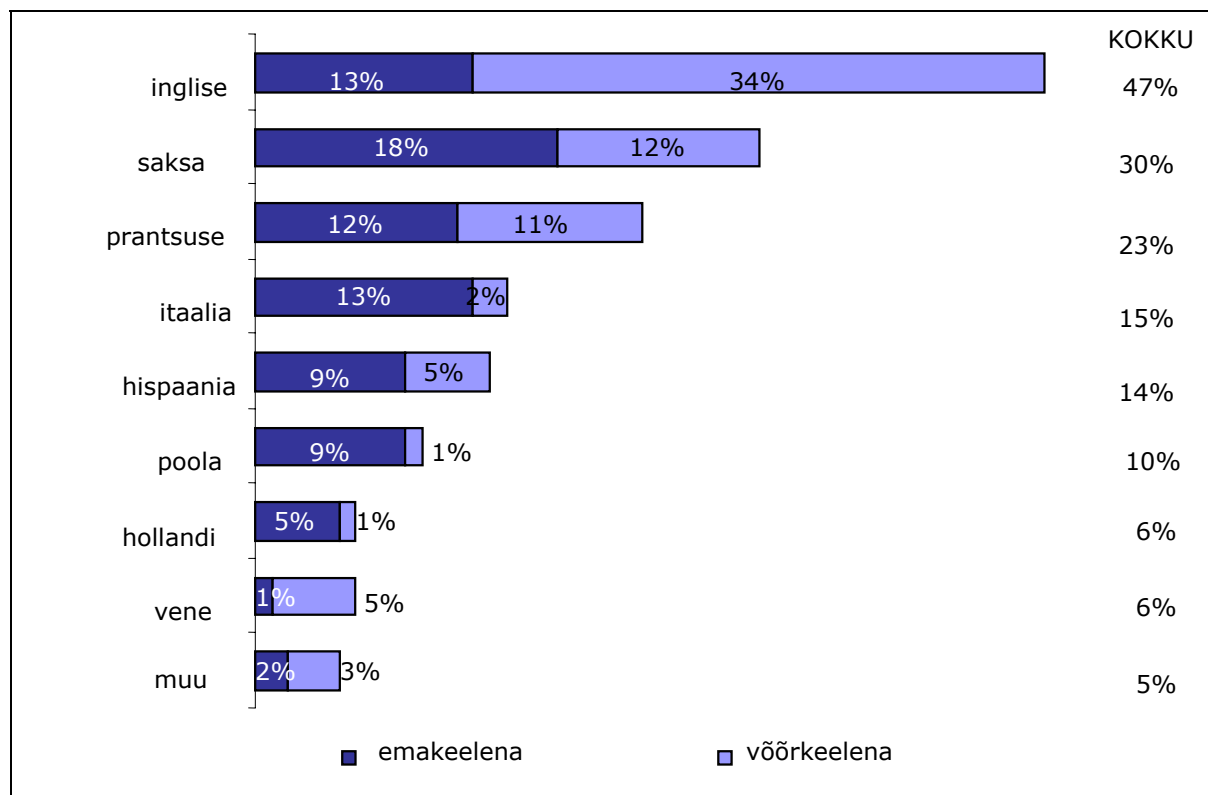
V JÄRELDUSED

Mitmekeelsus on Euroopa Liidu edukaks toimimiseks äärmiselt vajalik. Kodanike keeleoskuse suurendamine on väga oluline ka Euroopa poliitiliste eesmärkide saavutamiseks, arvestades eelkõige suurenevat ülemaailmset konkurentsi ning vajadust kasutada paremini ära Euroopa võimalusi jätkusuutliku kasvu saavutamiseks ning uute ja paremate töökohtade loomiseks. Olles teadlik nii enda kui teiste institutsioonide kohustustest, ergutab komisjon liikmesriike võtma täiendavaid meetmeid keeleoskajate arvu suurendamiseks ning kodanike keelelist identiteeti austava ühiskonna edendamiseks.

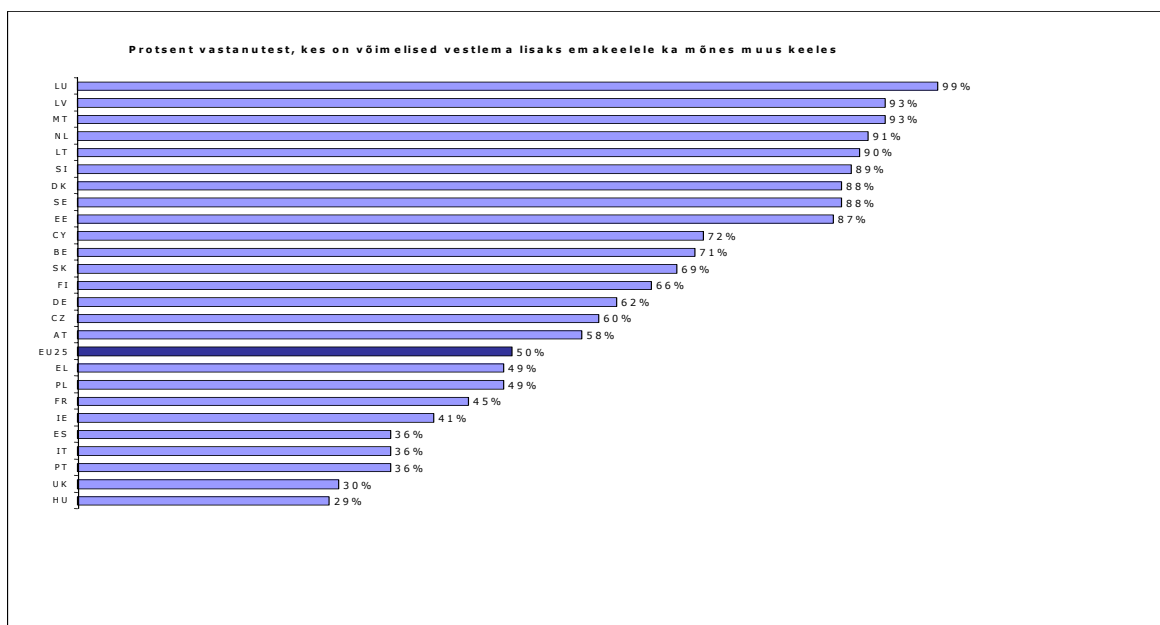
Komisjon on juba pöördunud liikmesriikide poole palvega esitada 2007. aastal aruanne meetmete kohta, mida nad keeleõppe ja keelelise mitmekesisuse edendamise tegevuskava eesmärkide saavutamiseks on võtnud. Teatises on juhitud tähelepanu edasistele sammudele, mis liikmesriikidel nende endi poolt seatud eesmärkide täitmiseks tuleb võtta, ning komisjon soovib 2007. aastal liikmesriikidelt aruannet meetmete kohta, mida on võetud käesolevas teatises kirjeldatud põhivaldkondades.

- Komisjon moodustab kõrgetasemelise mitmekeelsuse töörühma, kuhu kuuluvad sõltumatud eksperdid hakkavad komisjoni abistama liikmesriikide tegevuse analüüsimisel, ning toetavad ja nõustavad komisjoni algatuste väljatöötamisel, lisades protsessile omalt poolt uut hoogu ja värskeid ideid.
- Et liikmesriigid saaksid jagada seniseid kogemusi ning kavandada edasist tööd, kutsutakse mitmekeelsuse küsimuses kokku ministrite konverents.
- Liikmesriikide aruannetele ja kõrgetasemelise töörühma nõuannetele toetudes esitab komisjon parlamendile ja nõukogule täiendava teatise ettepanekuga Euroopa Liidu tervikliku lähenemisviisi kujundamise kohta mitmekeelsuse valdkonnas.

Euroopa Liidu enamkasutatavad keeled: %.

Oskus võõrkeeles vestelda

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU NIMETUS:

Komisjoni teatis „Uus mitmekeelsuse raamstrateegia”

2. TEGEVUSPÕHISE JUHTIMISE/EELARVESTAMISE RAAMISTIK

Käesolev ettepanek kajastab erinevaid poliitikavaldkondi ja nendega seotud meetmeid:

DG EAC (hariduse ja kultuuri peadirektoraat): Kultuur ja keeled

DG SCIC (suulise tõlke peadirektoraat): Suuline tõlge ja sellega seotud tegevused

DGT (kirjaliku tõlke peadirektoraat): Komisjoni töökorraldus: komisjoni halduspoliitikaga seonduvad halduskulud

DG INFSO (infoühiskonna ja meedia peadirektoraat): Infoühiskonna ja eEurope (Euroopa Liidu infoühiskonna programm) teadusuuringud ja tehnoloogiaarendus

3. EELARVEREAD

3.1 Eelarveread (tegevusassigneeringute read ja nendega seotud tehnilise ja haldusabi read (endised B...A read)), sh järgmised rubriigid:

DG EAC

15.02.02.02 Socrates

15.03.01.02 Leonardo da Vinci

Alates 2007. aastast elukestva õppe programmi eelarverida, mille kohta tehtud ettepanekud võttis komisjon vastu 2004. aasta juulis.

DGT

26.010211 Komisjoni halduse poliitikavaldkonna muud juhtimiskulud

26.010700 Institutsioonidevaheline keelealane koostöö

DG SCIC

XX01021107: Tõlkide koolitus ja täiendkoolitus

XX01021102: Kohtumised ja konverentsid

DG INFSO:

09.04 „Infoühiskonna teadusuuringud ja tehnoloogiaarendus“

09.03 „eEurope“.

3.2 Meetme kestus ja finantsmõju:

2005. ja järgnevad aastad: meetmete algusaeg ja kestus erinevad. Mõned ettepanekutes kavandatud meetmed, nagu näiteks Euroopa keelepädevuse indikaator, on mõeldud alalistena ning on seega tähtajatud; teiste meetmete, näiteks uuringute või konverentside või koostööprogrammide rahastatavate projektide kestus jääb nende olemusest tulenevalt alla kolme aasta.

4. ÜLEVAADE VAHENDITEST

4.1 Rahalised vahendid

4.1.1 Ülevaade kulukohustuste assigneeringutest ja maksete assigneeringutest

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Kululiik	Jao nr	2005	2006	2007	2008	2009	Aasta 2010 või hilisem	Kokku
Tegevuskulud ⁴⁰								
Kulukohustuste assigneeringud								
15.02.02.02 Socrates 15.03.01.02 Leonardo da Vinci								
Võtta kasutusele Euroopa keelepädevuse indikaator;								Vaata *
edendada arutelu ja koostada soovitus keeleõpetajate hariduse kaasajastamise viiside kohta;								Vaata **
avaldada 2006. aastal ülevaade Euroopa Liidus väljastatavatest keeletunnistustest.		0,2						0,2 Vaata **
15.02.02.02 Socrates								
avaldada 2006. aastal parimate tegutsemistavade uuring varajase keeleõppe alal.		0,2						0,2 Vaata **
Kavandatava elukestva õppe programmi eelarverida								

⁴⁰ Kulud, mis ei kuulu asjaomase xx jaotise xx 01 peatüki alla.

toetada elukestva õppe programmi kaudu mitmekeelsuse ja kultuuridevahelise suhtlemise õppetoolide loomist;					0,04	0,08	0,12	0,16	0,4 Vaata **
jätkata keeleõppe ja -õpetuse toetamist hariduse, koolituse, noorte, kodakondsuse ja kultuuri valdkonnas läbiviidavate koostööprogrammide kaudu;									Vaata **
uurida, kuidas uue integreeritud elukestva õppe programmi kaudu saaks toetada keelelise mitmekesisuse võrgustikke;									Vaata **
ministrite konverents.					0,15				0,15 Vaata **
15.03.01.02 Leonardo da Vinci									
avaldada 2006. aastal uurimus puuduliku keelteoskuse mõjust Euroopa majandusele.		0,2							0,2 Vaata **
DG ENTR (ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraat)									
jätkata kulutõhusate abivahendite väljatöötamist konverentside ja teabevahetuse jaoks komisjoni projekti raames, mis hõlmab üleeuroopaliste e-valitsuse teenuste koostalitlusvõimelist osutamist riiklikele haldusasutustele, ettevõtetele ja kodanikele;									Vaata **
09.04 "Infoühiskonna teadusuuringud ja tehnoloogiaarendus" 09.03 "eEurope"									
käivitada 2007. aastaks digitaalse raamatukogu projekt, mis ühendab multimeediat ja mitmekeelset Euroopa kultuurisisu; tugevdada keeletehnoloogia osa teadusuuringute seitsmendas raamprogrammis ja püüda leida viise, kuidas Euroopa Liit saaks aidata kaasa edasisele koostööle;									Vaata ***
uurida subtiitrite senisest ulatuslikuma kasutamise võimalust keeleõppes;									

tagada mitmekeelsuspoliitika kohaldamine kõikide osakondade poolt (sisevõrgustiku abil); võtta mitmekeelsuspoliitika järk-järgult kasutusele Internetiportaalis Europa ja väljaannetes.									
Kulukohustuste assigneeringud	a	0,4	0	0,19	0,08	0,12	0,16	0,95	
Maksete assigneeringud	b	0,4	0	0,19	0,08	0,12	0,16	0,95	

Võrdlussummasse jäävad halduskulud⁴¹

Tehniline ja haldusabi (liigendamata assigneeringud)									
26.010701 – Keelealane institutsioonidevaheline koostöö									
avaldada ELi institutsioonidevaheline mitmekeelne terminibaas Inter-Agency Terminology Exchange.		0,257	0,279	0,165	0,165	0,165	0,165	1,196	Vaata **
26.010211.02.02.40 – Konverentside ja kohtumiste kulud									
viia 2006. aastal läbi konverents, mis käsitleb tõlkijakoolitust ülikoolides;			0,15					0,15	Vaata **
korraldada liikmesriikides kõrgetasemelisi mitmekeelsust käsitlevaid seminare, mis on suunatud ajakirjanikele ning muudele arvamuskujundajatele;			0,003					0,003	Vaata **
viia liikmesriikide koolide vahel läbi rahvusvaheline kirjaliku tõlke võistlus;			0,04					0,04	Vaata **
moodustada kõrgetasemeline mitmekeelsuse tööühm.			0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,2	Vaata **
26.010211.01.01.10 – Eriülesanded									
suurendada kohalike tõlkeosakondade osatähtsust;		0,024	0,144	0,144				0,312	Vaata **
pakkuda ülikoolidele jätkuvalt kirjaliku tõlke magistriõppe näidisõppeplani ning külalistõlkijaid.		0,207	0,207	0,207	0,207	0,207	0,207	1,242	Vaata ** Vaata ****
26.010211.02.05 – Juhtimis- ja infosüsteemide arendamine									

⁴¹ Kulud, mis kuuluvad xx jaotise xx 01 04 artikli alla.

käivitada Europa portaalis uus keeleportaal, mis sisaldab uusi keeleõppijatele ja keeleõpetajatele mõeldud portaale.			0,08	0,05					0,13 Vaata ** Vaata °
		c	0,568	0,913	0,556	0,412	0,412	0,412	3,273

VÖRDLUSSUMMA KOKKU

Kulukohustuste assigneeringud		a+c	0,968	0,913	0,746	0,492	0,424	0,428	4,223
Maksete assigneeringud		b+c	0,968	0,913	0,746	0,492	0,424	0,428	4,223

Võrdlussummast välja jäävad halduskulud⁴²

Personalikulud ja nendega seotud kulud (liigendamata assigneeringud)	8.2.5	d							
Võrdlussummast välja jäävad halduskulud, v.a personalikulud ja nendega seotud kulud (liigendamata assigneeringud).	8.2.6	e							

MEETME SOOVITUSLIK FINANTSKULU KOKKU

- * Indikaatori kasutuselevõtuks ei ole vaja täiendavate tegevuskulude eraldamist ühenduse eelarvest: asjakohased kulud kaetakse programmide Socrates ja Leonardo da Vinci (hiljem ka elukestva õppe programm) vahenditest ilma nimetatud programmide assigneeringute üldsummat suurendamata. Programmide aastane toetus indikaatori väljatöötamiseks on kokku umbes 2,5 miljonit eurot.
- ** Käesoleva punkti rakendamiseks ei ole vaja täiendavate tegevuskulude eraldamist ühenduse eelarvest. Asjakohased kulud kaetakse olemasolevate programmide või nende järgnevate programmide vahenditest ilma nimetatud programmide assigneeringute üldsummat suurendamata.
- *** Käesoleva punkti rakendamiseks ei ole vaja täiendavate tegevuskulude eraldamist ühenduse eelarvest. Asjakohased kulud kaetakse olemasolevate teadusprogrammide või neile järgnevate programmide (programm eContent plus/7. raamprogrammi rakendamiseks kavandatavad eriprogrammid aastateks 2007–2013) vahenditest ilma nimetatud programmide assigneeringute üldsummat suurendamata.
- **** Aastane summa €207 000 lähetuste eelarvest on mõeldud ainult külalistõlkijate saatmiseks ühekuulistele missioonidele ülikoolidesse.

⁴² Kulud, mis kuuluvad xx 01 peatüki alla, v.a artiklid xx 01 04 või xx 01 05.

- (°) 2005. ja 2006. aastaks ette nähtud kulutused on mõeldud IT spetsialistide abi rahastamiseks veebiportaali tehnilisel väljatöötamisel ja arendamisel. Portaali sisu haldavad komisjoni töötajad.

Kulukohustuste assigneeringud personalikulud) KOKKU	(sh	a+c +d+ e							
Maksete assigneeringud (sh personalikulud) KOKKU		b+c +d+ e							

Kaasfinantseerimise andmed

Puuduvad. Ettepanekutega hõlmatud meetmete puhul kaasfinantseerimist ei kasutata.

4.1.2 Kooskõla finantsplaneeringuga

- Ettepanek vastab olemasolevale finantsplaneeringule.

2007. ja sellele järgnevate aastate eelarvete assigneeringud peavad olema kooskõlas finantsperspektiiviga aastateks 2007–2013 ning sellest tulenevate mitmeaastaste finantsplaneeringutega.

- Ettepanekuga kaasneb finantsperspektiivi asjakohase rubriigi ümberplaneerimine.
- Ettepanekuga seoses võib olla vajalik institutsioonidevahelise kokkuleppe⁴³ sätete (st kasutatakse paindlikkusinstrumenti või finantsperspektiivi läbivaatamise) kohaldamine.

4.1.3 Finantsmõju tuludele

- Ettepanekul puudub finantsmõju tuludele.
- Ettepanekul on finantsmõju; mõju tuludele on järgmine:

NB! Kõik üksikasjad ja tähelepanekud, mis seonduvad tuludele avaldatava mõju arvutusmeetodiga, tuleb näidata eraldi lisas.

- 4.2 Täistööajale taandatud personal (sh ametnikud, ajutised töötajad ja koosseisuvälised töötajad), vt täpsemalt punktist 8.2.1.

⁴³ Vaata institutsioonidevahelise kokkuleppe punkte 19 ja 24.

Aastane vajadus Personali arv kokku	2005	2006	2007	2008	2009	Aasta 2010 või hilisem
EAC		1	1	1	1	1 Vaata ⁱ
DGT	22,6	80,2	80	80	80	80 Vaata ⁱⁱ
SCIC						
INFSO						
Kokku	22,6	81,2	81	81	81	81

Märkused:

(i) Käesolevad ettepanekud hõlmavad 1 täiendava täistööajale taandatud töötaja töölevõtmist astmel A* [KOM (2005) 356 kohaselt].

(ii) Kõikide teiste tabelis osutatud töötajate puhul on tegemist institutsioonisisese töötajate ümberpaigutamisega ning need ei mõjuta töötajate arvu.

5. TUNNUSJOONED JA EESMÄRGID

Seletuskirjas nõutakse täpsemaid andmeid ettepaneku tausta kohta. Finantselgituse käesolevas jaos tuleb esitada järgmine konkreetne lisateave:

5.1 Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetav vajadus

Teatistes on välja toodud mitmesuguseid Euroopa Liidu ühiskonna, majanduse ja institutsioonide mitmekeelsusega seotud vajadusi.

5.2 Ühenduse meetme lisandväärtus, ettepaneku seotus ja kooskõla muude finantsmeetmetega ja võimalik koostoime

Lisandväärtuse loob komisjon, kes täidab juhi rolli meetmeid vajavate valdkondade tuvastamisel ning teeb ettepaneku meetmete võtmiseks kas liikmesriikide või komisjoni poolt, et saavutada eesmärged, mis toovad kasu kogu Euroopa Liidule.

5.3 Ettepaneku eesmärgid, oodatavad tulemused ja nendega seotud näitajad tegevuspõhise juhtimise raames

Põhieesmärgid on järgmised: kodanike mitmekeelsuse suurendamine; parem arusaamine mitmekeelsuse rollist Euroopa Liidu majanduses ja kooskõlastatum lähenemisviis mitmekeelsusele komisjoni ja kodanike vahelistes suhetes.

Ettepaneku kohaselt tuleb nimetatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusammud läbi vaadata 2007. aastal.

5.4 Rakendusmeetod (soovituslik)

Märkige allpool meetme rakendamiseks valitud meetod(id)⁴⁴.

Haldamine tsentraliseeritult

otse, haldajaks on komisjon

kaudselt, delegeerides haldamise:

täitevasutustele

ühenduste asutatud asutustele, millele on osutatud finantsmääruse artiklis 185

siseriiklikele avalik-õiguslikele asutustele või avalikke teenuseid osutavatele asutustele

Haldamine detsentraliseeritult või koostöös

liikmesriikidega

kolmandate riikidega

Haldamine koostöös rahvusvaheliste organisatsioonidega (palun täpsustage)

Asjakohased märkused:

6. JÄRELEVALVE JA HINDAMINE

6.1 Järelevalvesüsteem

Käesolevas teatises osutatud meetmete järelevalve toimub süsteemide abil, mida nimetatud programmide ja neile vastavate eelarveridade puhul juba kasutatakse.

6.2 Hindamine

6.2.1 Eelhindamine

Eelhindamist ei ole toimunud. Teatis on oma olemuselt mitmekeelsuse põhiaspektide hetkeseisundi iseloomustus.

⁴⁴ Kui on näidatud mitu meetodit, siis esitage palun täiendavad üksikasjad käesoleva punkti osas „Asjakohased märkused“.

6.2.2 Vahepealse või järelhindamise järel võetavad meetmed (varasematest sarnastest kogemustest saadud õppetunnid).

-

6.2.3 Tulevase hindamise tingimused ja sagedus:

vaata 6.1.

7. PETTUSEVASTASED MEETMED

Käesolevas teatises osutatud meetmete raames võetavad pettusevastased meetmed kattuvad nimetatud programmide ja neile vastavate eelarveridade puhul juba kasutatavate meetmetega.

8. TÄPSEMAD ANDMED VAHENDITE KOHTA

8.1 Ettepaneku eesmärgid nende finantskulu järgi

Kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

(Esitada tuleb eesmärkide, meetmete ja väljundite nimetused)	Väljundi liik	Kesk. kulu	Aasta n		Aasta n+1		Aasta n+2		Aasta n+3		Aasta n+4		Aasta n+5 või hilisem		KOKKU	
			Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku
1. TEGEVUSEE SMÄRK nr 1 ⁴⁵																
1. meede.....																
- Väljund																
- Väljund																
2. meede.....																
- Väljund																
1. eesmärk kokku																

⁴⁵ Nagu on kirjeldatud punktis 5.3

TEGEVUSEE SMÄRK nr 2 1															
1. meede															
- Väljund															
2. eesmärk kokku															
TEGEVUSEE SMÄRK nr n ¹															
n eesmärk kokku															
KULUD KOKKU															

8.2 Halduskulud

8.2.1 Pesonali arv ja liik

Ametikohade liigid		Personal, kes tuleb määrata meetme haldamiseks olemasolevaid ja/või täiendavaid vahendeid kasutades (täistööajale taandatud ametikohtade arv)					
		2005	2006	2007	2008	2009	2010 ja hiljem
Ametnikud või ajutised töötajad ⁴⁶ (XX 01 01)	A*/AD		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5 Vaata ⁱ
	B*, C*/AST	22,6	79,7	79,5	79,5	79,5	79,5 Vaata ⁱⁱ
Artikli XX 01 02 kohaselt rahastatavad töötajad ⁴⁷							
Artikli XX 01 04/05 kohaselt rahastatavad muud töötajad ⁴⁸							
KOKKU		22,6	81,2	81	81	81	81

Märkused:

Personali ja haldusressursside vajadused kaetakse haldavale peadirektoraadile iga-aastase jaotusprotseduuri raames jaotatud vahenditest.

(i) Käesolevad ettepanekud hõlmavad 1 täiendava täistööajale taandatud töötaja töölevõtmist [KOM (2005) 356 kohaselt].

(ii) Kõikide teiste tabelis osutatud töötajate puhul on tegemist institutsioonisisese töötajate ümberpaigutamisega, mis ei mõjuta töötajate arvu. Tuleb märkida, et üheks ettepanekus käsitletud mitmekeelsuse võrgustiku töötajatega varustamise võimaluseks oleks 23 praeguse A* töötaja ümberpaigutamine kirjaliku tõlke peadirektoraadist teistesse peadirektoraatidesse. Töötajad paigutatakse teistesse peadirektoraatidesse, kuid nende ametikohad jäävad kirjaliku tõlke peadirektoraati. Käesolevas tabelis on nimetatud ümberpaigutustega arvestatud.

8.2.2 Meetmest tulenevate ülesannete kirjeldus

8.2.3 Personali allikad (kohustuslik)

⁴⁶ Mille kulud EI OLE kaetud võrdlussummast.

⁴⁷ Mille kulud EI OLE kaetud võrdlussummast.

⁴⁸ Mille kulud kuuluvad võrdlussummasse.

(Kui märgitud allikaid on rohkem kui üks, tuleb näidata ametikohtade arv iga allika puhul)

- Ametikohad, mis on asendatava või pikendatava programmi haldamiseks praegu ette nähtud.
- Ametikohad, mis on poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti rakendamise raames eelnevalt n aastaks ette nähtud.
- Ametikohad, mida tuleb taotleda järgneva poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti menetlemise käigus.
- Haldustalituse olemasolevate ressursside arvel toimuvad ametikohtade ümberpaigutused (institutsioonisisene ümberpaigutamine).
- Ametikohad, mis on n aastal nõutavad, kuid ei ole kõnealuse aasta poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti rakendamise raames ette nähtud.

8.2.4 Muud võrdlussummasse kuuluvad halduskulud (XX 01 04/05 – halduskorralduskulud).

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Eelarverida (number ja nimetus)	n aasta	n+1 aasta	n+2 aasta	n+3 aasta	n+4 aasta	n+5 või hilisem aasta	KOKKU
1. Tehniline ja haldusabi (sh kaasnevad personalikulud)							
Täitevasutused							
Muu tehniline ja haldusabi							
- sisene							
- väline							
Tehniline ja haldusabi kokku							

8.2.5 Võrdlussummast välja jäävad personalikulud ja nendega seonduvad kulud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Personali liik	n aasta	n+1 aasta	n+2 aasta	n+3 aasta	n+4 aasta	n+5 või hilisem aasta
Ametnikud ja ajutised töötajad (XX 01 01)						
Artikli XX 01 02 kohaselt rahastatav personal (abiteenistujad, riikide lähetatud ekspertid, lepingulised töötajad jne) (täpsustage eelarverida)						
(Võrdlussummast VÄLJA jäävad) personalikulud ja nendega seonduvad kulud kokku)						

Arvestus – *Ametnikud ja ajutised töötajad.*

Viidata tuleks punktile 8.2.1, kui see on kohaldatav.

Arvestus – *Artikli XX 01 02 kohaselt rahastatav personal.*

Viidata tuleks punktile 8.2.1, kui see on kohaldatav.

8.2.6 Võrdlussummast välja jäävad muud halduskulud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2005	2006	2007	2008	2009	Aasta 2010 ja hilje m	KOKK U
X 01 02 11 01 – Lähetused							
X 01 02 11 01 – Kohtumised ja konverentsid jätkata täielikku osalemist keelekorralduse, dokumentatsiooni ja publitseerimise rahvusvahelisel aastakoosolekul.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,06
X 01 02 11 03 – Komiteed ⁴⁹							
XX 01 02 11 04 – Uuringud ja konsultatsioonid							
XX 01 02 11 05 – Infosüsteemid							
XX01021107 Tõlkide koolitus ja täiendkoolitus							
pakkuda ülikoolidele stipendiume ja õpetamisabi konverentsitõlke valdkonnas, abistada kaugõppe abivahendite väljatöötamisel ja rahastada üliõpilaste stipendiume ning õppereise	0,935	0,935	0,935	0,935	0,935	0,935	5,61
toetada Euroopa konverentsitõlke ja konverentsikorralduse magistriprogramme.	0,082	0,082	0,082	0,082	0,082	0,082	4,92
2 Muud halduskulud kokku (XX 01 02 11)	1,027	1,027	1,027	1,027	1,027	1,027	10,59
3 Muud haldusliku iseloomuga kulud (täpsustada viitega eelarvereale)							
(Võrdlussummast VÄLJA jäävad) halduskulud, v.a personalikulud ja nendega seonduvad kulud, kokku							

Arvestus – *Võrdlussummast välja jäävad muud halduskulud*

⁴⁹ Täpsustage komitee liik ja rühm, millesse see kuulub.